

Täysistunto

Torstai 15.11.2018 klo 16.01—19.41

2.3. Suullinen kysymys raiskauksen määritelmän muuttamisesta (Krista Mikkonen vihr)

Suullinen kysymys SKT 183/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Sitten otetaan oppositioryhmien loput kysymykset sillä tavalla, että kysymys ja sitten lisäkysymys. Vihreä eduskuntaryhmä, edustaja Mikkonen.

Keskustelu

16.46 **Krista Mikkonen vihr:** Arvoisa puhemies! Suostumus2018-kansalaisaloite sai tänään kokoon 50 000 nimeä. Aloite esittää lakimuutosta niin, että kyse olisi aina raiskauksesta silloin, kun seksi ei perustu molemminpuoliseen suostumukseen. Nykylain mukaan kyse on raiskauksesta vain silloin, kun uhria vastaan on käytetty väkivaltaa tai uhattu sillä. Kuitenkin tiedämme, että raiskaustilanteessa moni uhri jähmettyy eikä raiskaajan edes tarvitse uhata väkivallalla. Määrittelemällä raiskaus suostumuksen puutteen kautta varmistetaan, että uhrit saavat oikeutta ja jokaisen oikeutta päättää omista rajoistaan kunnioitetaan. Ruotsissa näin on, ja aloitteen saama tuki osoittaa, että suomalaiset haluavat samaa. Eduskuntaan on jätetty samansisältöinen lakialoite helmikuussa, ja sen allekirjoitti 79 edustajaa kaikista eri puolueista. Ministeri Häkkänen, olette jo maaliskuussa luvannut selvittää lain muuttamista. Nyt teillä olisi mahdollisuus toimia. Kysynkin: aiotteko edistää lakimuutosta tällä kaudella?

16.47 **Oikeusministeri Antti Häkkänen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos erittäin ajankohtaisesta aiheesta. Seksuaalirikoslainsäädännön uudistamiseksi on tehty viimeisen 15 vuoden aikana aika paljon yksittäisiä uudistuksia, ja uskon, että pitäisi tehdä kokonaan rikoslain 20 luvun kokonaisuudistus, jotta kaikki palaset jäsenyivät oikeille kohdilleen.

Tässä aloitteessa, joka on sinänsä erittäin ansiokas, on nimenomaan kyse siitä, pitäisikö raiskauksen tunnusmerkistöä muuttaa rikoslaissa, jotta rikosvastuu toteutuisi paremmin. Kaikki kansanedustajat tässä salissa varmasti ovat yhtä mieltä siitä, että rikosvastuun pitää toteutua mahdollisimman tehokkaasti, jotta rikolliset saadaan vastuuseen teoistaan. Ja nyt on kyse siitä, että mikä pykälän kirjoittamistapa on oikea, jotta henkilöt saadaan vastuuseen.

Tälläkään hetkellä meidän rikoslaki ei lähde siitä, että jotenkin pitäisi erikseen vastustella, eli myös tuomion voi saada, vaikka henkilö ei vastustele. Myös kansainvälisesti on tämä kysymys ollut keskustelussa. Meillä on jo 20 vuotta rikoslaki [Puhemies koputtaa] lähtenyt siitä, että varsinaista suostumusta ei nimenomaisesti tarvitse antaa siihen tekoon

Pöytäkirjan asiakohta PTK 115/2018 vp

ilman, että voi tulla... Mutta tämä on valmistelussa oikeusministeriössä, ja nyt on loppuvuodesta tulossa ulos arviomuistio.

16.48 Krista Mikkonen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Toivon todellakin, että ministeri ehdisi tuoda tuon lakimuutoksen vielä tällä kaudella.

Mutta ensi viikolla vietetään naisiin kohdistuvan väkivallan vastaista päivää. Naisten parisuhteessa kokema väkivalta on Suomessa valtava ongelma ja iso yhteiskunnallinen häpeätahra. Arviolta joka kolmas suomalainen nainen kokee elämänsä aikana väkivaltaa lähisuhteessa.

Resurssit naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseksi ovat Suomessa edelleen aivan liian pienet. Turvaktipaikkojen määrä ei vastaa suosituksia eikä todellista tarvetta, vaikka olemme sitoutuneet Istanbulin sopimukseen. Turvakoteja on liian harvassa, ja välimatkat ovat liian pitkiä. Joka vuosi satoja apua hakevia naisia ja lapsia joudutaan käännyttämään turvakotien oville.

Kysynkin asianomaiselta ministeriltä: mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamiseksi Suomessa?

16.49 Perhe- ja peruspalveluministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ryhdytty. Minusta on erittäin hienoa, että Suomi sitoutui Istanbulin sopimukseen ja sitä kautta naisiin kohdistuvan väkivallan vastaiseen työhön, ja se on konkreettisesti tarkoittanut muun muassa mainittujen turvaktipaikkojen määrän ja niihin kohdistuvan rahoituksen kasvua, jos oikein muistan, 70 prosentilla. Olemme lisänneet merkittävästi turvaktipaikkoja, ja sekään ei vielä ole riittävästi. Mutta kasvu on ollut merkittävää.

Lisäksi äskeiseen keskusteluun ja seksuaalirikosten uhriin liittyen: Me olemme perustaneet useamman yliopistokeskussairaalan yhteyteen seksuaalirikosten uhrien tukikeskukseen. Me olemme avanneet puhelinpalvelun, joka on ollut surullisen suosittu, ja kohderyhmänä ovat nimenomaan lähisuhdeväkivaltaa kokevat henkilöt.

Ja uusimpana ja minusta ehkä yhtenä tärkeimpänä ulottuvuutena, tämän sopimuksen ratifiointina ja paremman todellisuuden rakentamisena lähisuhdeväkivaltaan liittyen me olemme tiivistäneet yhteistyötä sisäministeriön kanssa niin, että tämän kuun lopulla järjestämme pyöreän pöydän, niin että myös poliisin kautta yhä vahvemmin ja rohkeammin puuttutaisiin tilanteisiin, joita he kentällä kohtaavat, joissa selvästi tapahtuu väkivallantekoja kodeissa kumpaa [Puhemies koputtaa] tahansa sukupuolta kohtaan.

Kysymyksen käsittely päättyi.